

دانشگاه امام صادق
دانشکده معارف اسلامی و حقوق

فصلنامه علمی

پژوهش‌نامه حقوق اسلامی

سال بیست و هفتم | شماره سوم | پیاپی ۷۳ | پاییز ۱۴۰۵

۷۳

- مبانی فقهی حرمت تصرف اموال و غنایم اهل البغی در سیره امام علی (ع) و اندیشه فقهای فریقین
- بایسته‌های اقتباس قانون اساسی در کشورهای اسلامی
- نگاهی نو به تعدیل یا تغییر قواعد ارث
- روش‌شناسی قاعده‌انگاری در فقه امامیه
- تبیین جایگاه قاعده طلایی در فقه
- العقود تابعه للقصد؛ بازخوانی فقهی اصل آزادی قراردادی با تکیه بر دیدگاه محقق مراغی
- تورم کیفری به مثابه بازتاب پارادوکس آزادی و کنترل در اندیشه متجدد
- امکان‌سنجی «حجر نسبی» از زاویه مفهوم حجر و تمثیلی بودن موجبات احصائی آن در فقه امامیه و حقوق ایران
- بیع «عین دارای حق سکنی» در فقه امامیه و حقوق ایران
- گفتاری در باب «عدالت اجتماعی» در آئینه حقوق مالکیت فکری؛ از ترسیم نظریه عمومی تا ضرورت حکمرانی آتی
- تعهد به ارائه اطلاعات پیش قراردادی در حقوق جدید فرانسه و حقوق ایران
- نگاهی به مجازات‌های اجتماعی از منظر عوام‌گرایی کیفری؛ درنگی در پدیده قاضی‌بلاگری
- ضرورت تحدید حق تجدیدنظرخواهی دادستان در تسلیم به رأی شدن محکومان کیفری
- سازوکار حمایت از ایده در حال توسعه به مثابه مال فکری در حقوق ایران: مبانی و روش‌ها
- مبانی و چالش‌های حقوقی حفظ رازداری نسبت به اسرار بانکی در حقوق ایران و سوئیس
- موازین حقوقی انتشار مقررات حاکم بر محیط کسب‌وکار در ایران
- تحلیل حقوقی توقف صدور مجوز شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت؛ واکاوی رأی هیئت تجدیدنظر شورای رقابت
- تحلیل احکام و مبانی «عقد معلق» در حقوق ایران، بر اساس امکان یا امتناع واسازی عقد از آثار آن در فقه امامیه و حقوق فرانسه
- مروری بر مفهوم، اصول و فرایند ناظر بر مدیریت «ریسک حقوقی»
- مبتنی بر استاندارد بین‌المللی ISO 31022 با تطبیق در نظام حقوقی ایران
- کاربست «تحلیل اقتصادی حقوق» در استنباط فقهی
- رابطه شرط و عقد از دیدگاه محقق خوبی
- مشروعیت هبه به حمل از منظر مذاهب فقهی و قوانین کشورهای منتخب اسلامی

شابا الکترونیکی | ۶۶۷۳ - ۲۵۸۸

شابا چاپی | ۹۸۵۸ - ۲۲۵۱

DOAJ

ISC

HEINONLINE

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

IN THE NAME OF GOD,
THE MOST GRACIOUS, THE MOST MERCIFUL

پژوهش‌نامه حقوق اسلامی ۷۳

سال بیست و هفتم • شماره سوم • پیاپی ۷۳

پاییز ۱۴۰۵

صاحب امتیاز • دانشگاه امام صادق علیه السلام	
مدیر مسئول • سلمان عمرانی استادیار حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه امام صادق علیه السلام	
سر دبیر • نجادعلی الماسی استاد حقوق بین‌الملل خصوصی دانشگاه تهران	
ویراستار انگلیسی • طاهر حبیب‌زاده استادیار حقوق فناوری اطلاعات دانشگاه امام صادق علیه السلام	
مدیر نشریه • مجتبی عشوری	
اعضای هیأت تحریریه	
• اعضای داخلی •	
ولی رستمی استاد حقوق عمومی دانشگاه تهران	
سیدحسین صفایی استاد حقوق خصوصی دانشگاه تهران	
علی غلامی استاد حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه امام صادق علیه السلام	
عباس کریمی استاد حقوق خصوصی دانشگاه تهران	
فرید محسنی استاد حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری	
سیدفضل‌الله موسوی استاد حقوق بین‌الملل عمومی دانشگاه تهران	
توکل حبیب‌زاده دانشیار حقوق بین‌الملل عمومی دانشگاه امام صادق علیه السلام	
محمد روشن دانشیار حقوق خصوصی دانشگاه شهید بهشتی	
سیدمصطفی سعادت مصطفوی دانشیار حقوق خصوصی دانشگاه امام صادق علیه السلام	
• اعضای بین‌المللی •	
احمد ابوالوفاء محمد حسن استاد حقوق بین‌الملل عمومی دانشگاه قاهره مصر	
احمد عاطف احمد استاد حقوق اسلامی دانشگاه کالیفرنیا، سانتا باربارا ایالات متحده آمریکا	
أنور امون استاد حقوق اسلامی دانشگاه تورنتو کانادا	
مؤمن جوده استاد تحلیل اقتصادی حقوق دانشگاه مطالعات خارجی هانکوک کره جنوبی	
علی عبدالعالی خشان الأسدی استاد حقوق خصوصی دانشگاه بصره عراق	
هارالد زویرت استاد فلسفه حقوق دانشگاه الهیات بازل سوئیس	
سیدحسام‌الدین سیداصفهان‌ی استاد حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه مونکتون کانادا	
مصطفی شیخ استاد حقوق اسلامی دانشگاه لیدز انگلستان	
محمد علوم محمد العقبابی استاد حقوق عمومی دانشگاه بغداد عراق	
عمار کریم کاظم الفتلاوی استاد حقوق خصوصی دانشگاه کوفه عراق	
اصغر علی بن علی محمد استاد حقوق خصوصی دانشگاه بین‌المللی اسلامی مالزی مالزی	
ولید علی ماهر مرسی استاد حقوق تجارت دانشگاه حلوان مصر	
احمد سامی مرهون المعموری استاد حقوق تجارت دانشگاه کوفه عراق	
علی وردک استاد حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه ولز جنوبی انگلستان	
طارق جمعه السید راشد استاد حقوق مالکیت فکری دانشگاه لوسیل قطر	
ژرژ کوالیه دانشیار حقوق تطبیقی دانشگاه لیون «۳» فرانسه	
حمیدرضا یونسی استادیار حقوق تجارت بین‌الملل دانشگاه یورک انگلستان	
اعتبار نشریه • واجد اعتبار «نشریه علمی»	آغاز انتشار • زمستان ۱۳۷۹
مجاز شماره ۳/۱۹۶۱۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۲۲	مجاز شماره ۱۷۲۶۰ مورخ ۱۳۷۹/۰۹/۰۷
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

• بانک‌ها و نمایه‌نامه‌ها •

• اطلاعات کتابشناختی •

شاپا الکترونیکی: ۶۶۷۳-۲۵۸۸	شاپا چاپی: ۹۸۵۸-۲۲۵۱
نوع داوری: داوری همتا دو سو ناشناس	حوزه موضوعی: دانش حقوق با رویکرد اسلامی
نحوه دریافت مقالات: صرفاً از طریق وبگاه	دوره انتشار: فصلنامه
نشانی پست الکترونیک نشریه: ilrisu@yahoo.com	نشانی وبگاه اختصاصی نشریه: https://ilr.isu.ac.ir
این نشریه از شماره یکم تا بیست و چهارم به صورت «گاه‌نامه»، از شماره بیست و پنجم تا پنجاه و چهارم با تناوب «دوفصلنامه»، و از شماره پنجاه و پنجم مطابق با مجوز اخذ شده از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با تناوب «فصلنامه» منتشر شده است.	این نشریه از شماره یکم تا بیست و چهارم با عنوان «اندیشه‌ی صادق»، از شماره بیست و پنجم تا سی و یکم با عنوان «معارف اسلامی و حقوق» و از شماره سی و دوم تا کنون با عنوان «پژوهش‌نامه حقوق اسلامی» منتشر شده است.
نشانی پستی: ایران، تهران، بزرگراه شهید چمران، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام. صندوق پستی: ۱۵۹-۱۴۶۵۵	
مدیریت امور علمی و تحریریه: دانشکده معارف اسلامی و حقوق. تلفن: ۸۸۳۸۵۱۱۸ (۲۱) ۹۸+	
مدیریت امور فنی و چاپ: معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه. تلفن: ۸۸۰۹۴۹۱۵ (۲۱) ۹۸+	
دسترسی به مقالات این نشریه و باز نشر با رعایت ضوابط (CC BY-NC 4.0) آزاد است.	
مقالات این فصلنامه لزوماً بیان‌کننده دیدگاه دانشگاه صاحب امتیاز نخواهد بود.	
انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام ۷۶۶ صفحه	

فهرست مقالات

- ۱۵۲۱ ..... مقاله پژوهشی
• اصغر قائدان
- ۱۵۵۳ ..... مقاله پژوهشی | مقاله پژوهشی
• علی آریان‌نژاد، فیروز اصلانی، خیراله پروین و سیدمحمدحسین کاظمینی
- ۱۵۸۷ ..... مقاله پژوهشی | مقاله پژوهشی
• حمید مسجدسرای و مصطفی جباری
- ۱۶۱۳ ..... مقاله پژوهشی | مقاله پژوهشی
• احسان حسانی، حسنعلی مؤذن‌زادگان، سیدمنصور میرسعیدی و مصطفی نصیری
- ۱۶۴۱ ..... مقاله پژوهشی | مقاله پژوهشی
• فاطمه رمضانی و عباس میرشکاری
- ۱۶۸۵ ..... مقاله پژوهشی
• محمد امینی، مهدی شهابی و سید محمدصادق طباطبایی
- ۱۷۱۹ ..... مقاله پژوهشی | مقاله پژوهشی
• تورم کیفری به مثابه بازتاب پارادوکس آزادی و کنترل در اندیشه متجدد | مقاله پژوهشی
• مریم طالبی‌علی، مجتبی جاویدی و صبورا حاجی‌علی اورک‌پور
- ۱۷۵۷ ..... مقاله پژوهشی | مقاله پژوهشی
• حقوق ایران | مقاله پژوهشی
• محمدحسین آسیم و مهدی محمدزاده
- ۱۸۰۳ ..... مقاله پژوهشی | مقاله پژوهشی
• بیع «عین دارای حق سکنی» در فقه امامیه و حقوق ایران | مقاله پژوهشی
• محمد بهرامی خوشکار، مهدی نریمان‌پور و مسعود نریمان‌پور

❖ گفتاری در باب «عدالت اجتماعی» در آیین حقوق مالکیت فکری: از ترسیم نظریه عمومی تا ضرورت

حکمرانی آتی | مقاله پژوهشی ۱۸۴۳

• عمید محمدی

❖ تعهد به ارائه اطلاعات پیش قراردادی در حقوق جدید فرانسه و حقوق ایران | مقاله پژوهشی ۱۸۷۵

• مصطفی هراتی

❖ نگاهی به مجازات‌های اجتماعی از منظر عوام‌گرایی کیفری؛ درنگی در پدیده قاضی‌بلاگری |

مقاله پژوهشی ۱۹۱۵

• نرجس ملکی و علی‌مراد حیدری

❖ ضرورت تحدید حق تجدیدنظرخواهی دادستان در تسلیم به رأی شدن محکومان کیفری |

مقاله پژوهشی ۱۹۵۵

• وحید دادگستر و فرید محسنی

❖ سازوکار حمایت از ایده در حال توسعه به مثابه مال فکری در حقوق ایران: مبانی و روش‌ها |

مقاله پژوهشی ۱۹۸۷

• محمد نظام‌الملکی و جعفر نظام‌الملکی

❖ مبانی و چالش‌های حقوقی حفظ رازداری نسبت به اسرار بانکی در حقوق ایران و سوئیس |

مقاله پژوهشی ۲۰۲۵

• محمدرضا ایران‌نژاد، فرهاد پروین و نجادعلی الماسی

❖ موازن حقوقی انتشار مقررات حاکم بر محیط کسب‌وکار در ایران | مقاله پژوهشی ۲۰۶۱

• محمد صادقی و محمدرضا مرادیان نیری

❖ تحلیل حقوقی توقف صدور مجوز شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت؛ واکاوی رأی هیئت

تجدیدنظر شورای رقابت | مقاله پژوهشی ۲۱۱۱

• محمدصادق فراهانی و محمد هاشمی

❖ تحلیل احکام و مبانی «عقد معلق» در حقوق ایران، بر اساس امکان یا امتناع واسازی عقد از آثار آن

در فقه امامیه و حقوق فرانسه | مقاله مروری ۲۱۳۷

• عطاءالله بیکدلی

❖: مروری بر مفهوم، اصول و فرایند ناظر بر مدیریت «ریسک حقوقی» مبتنی بر استاندارد بین‌المللی

ISO 31022 با تطبیق در نظام حقوقی ایران | مقاله مروری ۲۱۶۷

• محمد مهدی فتاحیان و ظاهر حبیب‌زاده

❖: کاربست «تحلیل اقتصادی حقوق» در استنباط فقهی | مقاله مروری ۲۲۰۵

• سجاد شهباز قهفرخی

❖: رابطه شرط و عقد از دیدگاه محقق خویی | مقاله مروری ۲۲۳۱

• سید محسن سلطانی

❖: مشروعیت هبه به حمل از منظر مذاهب فقهی و قوانین کشورهای منتخب اسلامی | مقاله مروری

..... ۲۲۶۳

• محمد تقی مرادی